

**A' ROMAI TSASZARI ÉS AP. KIRALYI FELSÉG
NEK KEGYELMES ENGEDELMÉVEL.**

Indult BÉTSBŐL Pénteken 2. Decemberben 1791.

Nagy Hitet kívánó Hírek.

A' Tengerek nedves Istene *Neptunus* a' maga szeles Postáját *Eolus* megint olly hitelt próbáló hírekkel küldött tegnap *Bétsbe* közinkbe, melyeknek elhitelekre tsak alig volna talám elég egy *Mustármagnyi* hit. Én magam sem hiszem ezeket; de minthogy itt szárnyálnak, 's meg történhetésekben semmi lehetetlenséget nem találok — hogy mennyen a' mint jött — egy Posta nappal későbbre mezittelen fog az egész dolog jöni előnkbe — addig pedig sem Hitünk sem elménk meg nem szakad beléje, ha fel függelztve tartván, hiszszük is, nem is e' következő nem egészen *Eolus* hozta híreket :

Egy *Bétsi* Kalmárról azt beszélik, hogy ollyan Levelet vett volna tegnap a' maga Kereskedésben
H h h h h Leve.

Levelező társaitól, melly szerint *Amsterdam* Város-
sa, a' föld indulás által, rész szerint öszve omlott,
rész szerint el sűjdedt volna. Ez a' hir még eddig
előttem is az *Eolus Correspondentziájának* lenni lát-
tatik, és hogy annak is maradjon, tudom minde-
nek azt ohajják velem edgyütt — a' következő
Kurir igazabb hirt fog vinni felöle.

A' Frantzia Király egész Familiájával edgyütt
Párisból el távozott, és az *Austriai Belgiumi* széle-
ken magát egész bátorságba helyezettette; mely hirt
e' felöll egy néhány különös, és nevezetesen 2 Német
Országai Közönséges Ujjság Levelek a' tegnapi Postá-
val hozának Bétsbe; és ebben már valamivel ke-
vesebbet lehet kételkednünk, mint az elsőben; no-
ha ezen Közönséges Levelek is a' Király' mostani
hol létén nem egészen egy nyelven beszéllenek. —
A' *Hannau* Ujjság azt mondja, hogy mihelyt a' F.
Király *Austriai Belgiumba* érkezett, 12-ezer *Austriai*
Katonákkal azonnal vissza fordúlt, és a' szélekhez
nem meszse lévő *Condé* Városát fel kérte, melly-
nek Kúlsait azonnal kezéhez kapván, a' 12-ezer
fegyverekkel együtt a' Várat meg szállotta légyen.
Valensiennes Vára is fel kéretett; de ez mit fele t
légyen nem tudatik. Ezen tudósítás (szól a' neve-
zett Levél írója) annál szova bé vehetőbb és iga-
zabb mivel ez egy titokban maradott nagy ember-
től küldetett hozzá. — A' *Koloniai* Német Ujjság
szóról szóra ezt mondja: A' Frantzia Király a' ma-
ga bátorságos helyére szerentsésen el érkezett; tsak
hogy a' Királynéról, ki más útat vett vala maga
eleibe, még semmi bizonyos tudósításunk nintsen.
A' *Fránkfurti* Ujjság azonban azt mondja, hogy már
10 Kurirok repültenek ezen Városon keresztül min-
den Europai nagyobb Udvarokhoz, kik minnyájon
azon hirt viszik, hogy a' Frantzia Király *Brüsszel-
be* szerentsésen meg érkezett. Mind ezek szerint,
ha többnek nem is, de leg alább annyinak igaznak
kellenék lenni a' dologból, hogy a' Frantzia Ki-
rály *Párisból* szerentsésen *A. Belgiumba* érkezett;
de várjuk el ezzel is a' következő Posta napot.

Ha ez így találna lenni! meg-jönn a' viz megint az Ujság írók malmára! — Ebben a' szempillantásban értjük, hogy az egész F. Frantzia Királyi Familia *Frankfurtban* vagyon — itt is várakozzunk még. — A' *Varsói* Levelekben azt írják, hogy minden Lengyel Sergek olly parantsolatot vettek, hogy az első jel-adásra készen tartásuk magokat a' mozdulásra — a' Tseh Országi Sergekről is e' féleket beszélnek — de hogy bizonyosabb történetekkel is szolgálhassunk — itt vagynak az

Elegyes belső történetek: — Hogy a' mi Kegyelmes Atyánk és Fejedelmünk II. *Leopold* egyenlőségének és szorgalmatosságának képét, az egész *Europa* előtt világos *Toskani* tükörben nézni ne kényszerítsünk, figyelmezzünk az ő minden napi Kegyelmeiségeire. Az ő Atyai szorgalmatossága egészen a' Gonosztévőkig kiterjed — a' minthogy nem régiben is olly Kegyelmes rendelést tett, hogy a' leg főbb Itélő Széktől egy Tanácsos minden elzárásban a' közönséges fog házakot járja-el, foglyoknak panaszszáikat halgassa meg, és tégyen jelenlétt ezekről; mivel a' Kegyelmes *Monárkhának* az a' tzelja, hogy még a' Gonosztévők is, leg alább az ő egélségeknél fenn tartásokra nézve, Kegyelmeiséget érezzenek alatta. Ennekutánna egy fogoly is mutkos dolgokra ne alkalmaztassék addig, míg a' maga gonosz tselekedetéről törvényesen és tökéletesen meg nincs győzve. — A' napokban 5 hiven szolgált Kapitányokat; u m. *Nihault*, *Blamert*, *Feuersberget*, *Loiket*, és *Májerrühbert* Májori Rangal és Penzioval nyugodalomra bocsátta, Oberster *Ollner* Urat pedig Generál Májori Rangal Tseh Országban *Egerben* Kömendánsá tette.

A' *Pesten* volt fő *Politzáj* Komissárius *Almási* Josef Ur Bétsben a' F. Ts. K. Udvari Theátrumra's más e' féle dolgokra ügyelő Tanácsnál Udv. Titoknakká tételék 1200 r. for. esztendői fizetéssel.

Kassa 18. Nov. — Az itt lévő Akadémiában tanult bizonyos fő Nemes születésű nem R. Katholikus Ifjú, az idén két R. Katholikus Pajtásaitól

ingereltetvén, olly szovakat talált ki-böffenteni, melyekért az Akadémiai Tanátsnak némely buzgó tagjaitól arra íteltetett, hogy nyelve a' nyaka tsigáján vonattassék ki. A' F. K. helytartó Tanátshoz ez eránt Jelentés küldetett, ahoz lévén zárva a' hozott ítélet is; mellyre a' F. Tanáts azt végezte: „tartassék Akadémiai Gyűlés, hivattassanak elő a' Protestáns Ifju' vádolóji, és akkor, azoknak jelenlétekben, minthogy a' beszéd által ők botránkoztaták, a' bűnös Ifju pirongattassék meg. Egyéb eránt pedig a' Fő *Direktoratus* vigyázzon, hogy az Ifjúság Vallásbéli disputáziokra ne fakadjon, az már *in Ratione Educationis* is meg léven tilalmazva.

Eger 23. Nov. — Kedves Barátom! Tsak egy szóra! Az én első Levelemnek koránt sem reménylett fogamatja leve. Mozgásban van az egész Város, némellyeket bolszonkodásra, másokat ditséretedre, sokakat fenyegetődésre vonszottál. Fő Embereink között néhányan elég-tételt kívántak ellened a' Püspöktől, de ő Excellentiája szokása szerint a' leg-böltsebb feleletet adá: A' *Nymphák* jobbitassák meg magokat, az *Iffjúság* viselje betsületesben magát, tanuljon; ugy az után nem lesz oka a' Levelezőnek irni, *Szatsvaynak* pedig ki harangozni. E' Feleletéből is ki tetszik ő Exjának a' mi Kegyelmes Püspökünknek böltsebsége, melly szerint önnön szárnyai alatt sem akarja a' rosszszoknak pártjokat fogni. — Sokan már gyanakodnak ellenem, hogy én vagyok a' Leveleződ, némellyek pedig nem hihetik, sőt reám akarják bizni meg-táfoltatásodat. Ne félj Barátom! nem leszek én már olyan bolond, a' millyen vóltam, eddig-is tsak — — Sajnálom, hogy a' leg-első Levelemnek alája nyomtattattad Nevem' első betűit, azt többé ne tselekedd, kerlek mindenre a' mi szent, külömben az Afzszonyok mind ellenem fordítják reád készített pemetéjiket. — Élj bóldogúl, ohajtja Tisztelőd
P. L. M. S.

A' *Pesti* Zsinat által ki-rendelt *Litteraria Deputatio*, sok más jeles fel tétélei között, következő vélekedését terjesztette a' Zsinat eleibe, a' Magyar Nyelvnek elő-mozdítása eránt:

1) Az apróbb Magyar Oskolákban, tsupán Magyar Nyelven tanittassanak a' Tanulók.

2) A' más Nemzettségeknek is mind szülött nyelvi (*vernaculis*), mind Deák Oskoláikbán leg alább a' magyar olvasás és irás tanittassék, 's illy módon készítették előre az Ifjúság, ezen Nyelv' bővebb esméretének megszerzésére.

3) A' nagyobb Deák Oskolákban vagy Gymnáziumokban pedig egy Katedra született Magyarának, vagy leg alább ollyannak adattassék, ki a' magar rendes tudományán kívül tanítsa a' Magyar Nyelvet is egyesített Klasszisoknak. Leg-jobb lészzen erre a' végre Református Tanítókat tenni bé a' mi nagyobb Gymnáziumainkba, az Elegyes Deputátziónak projektuma (vélekedése) szerént.

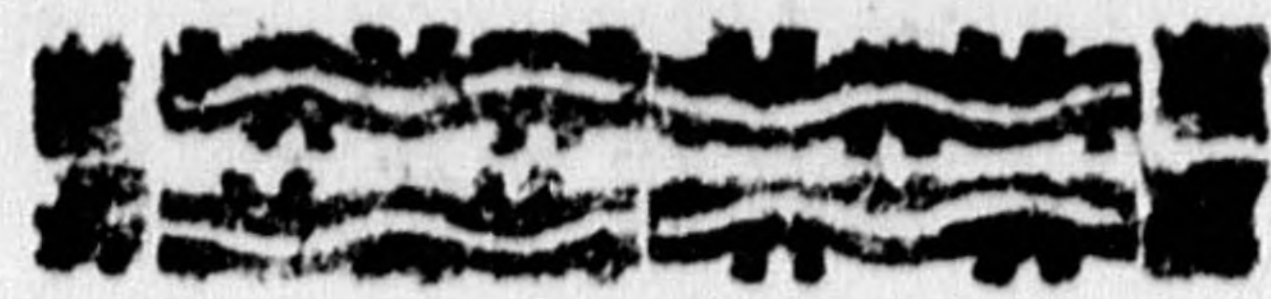
4) Sok Magyar Helyeken állittassanak fel, 's virágzó állapotban tartassanak olly Oskolák, mellyekbe meheffen Magyar Nyelv tanulni, mint eddig is szokott volt menni a' Német és Tót Ifjúság. Ezen Oskolák ugyan Deák Oskolák fognak lenni, mint szintén más Oskolák, mindazáltal úgy intéztessenek a' tzielhoz képest, hogy fő tárgyak legyen a' Magyar Nyelv' tanulása, vagy leg alább hasonló a' Deák Nyelvnek tanulásához. Hogy ezen tzielnek meg felelhessenek ezek az Oskolák: szükség, hogy azoknak Tanítóik valóságos Magyarok legyenek. Nagy haszna lehet e' dologban az Elegyes Deputátzió' azon kívánsága telylyesedésének, ha sok helyeken fognak elegyítettni Reformátusokkal az Oskolák.

5) A' Nemzeti, sőt Deák Oskolák' számára is jó Magyarsággal írott Tudományi Könyvek készítettessenek, 's azokba bé vétessenek.

Nagy Várad, Nov. 18 dikán. „Még nints vége a' szüretnek a' Vármezyénkben. Ennek oka, rész szerént a' sok bor és szük hordó, rész szerént és leg inkább a' rossz idő.”

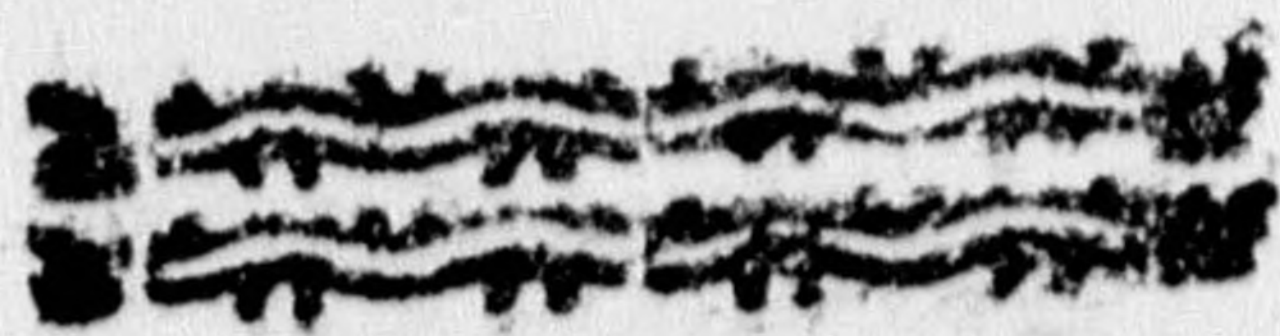

Torda 19 dik Nov. — Mi mindnyájan, a' kik a' Nagy-Enyedről neveztetett Kerületben lévő Ref. Papi Társaságnak Tagjai vagyunk, egyben-gyűltünk vala ezen hón. 19-dik Napjára N. Enyedre éppen dicsőséges Fejedelmünknek Neve napján olyan véggel, hogy ezen mi Kerületbéli Papi Társaságunk, Mestereikkel együtt dicsőséges Fejedelmünkhez tartozó Hitet a' szokott és ki-adott forma szerint legyenek; valamint ezt a' kötelelséget ez előtt egy hónappal egész Országunkban lévő Tisztelendő Esperestjeink, ugyan N. Enyeden tellyesítették, és az után eddig minden Kerületek külön külön is az Esperesteknek Biztosságok által véghez vitték. Minek utánna ezen mi örvendetes és emlékezetes Egyben gyűlésünkben, mellyet Mélt. Gróf *Torotzkai Pál Ur* fő ű Nga, ugy N. Alsó-Fejér V. Megye' Vitze-Ispán. nya Tek. *Gyujtó Sándor Ur* is, mint a' mi Kerületünknek egyik Inspector Curátora, magok jelenlétekkel megtisztelték, előre Tiszteletes Esperestünk, Tisztelendő *Fártzádi Nagy Gábor Ur* egy rövid fontos beszédet tartott volna a' Tiszt. Kerületbéli Társasághoz, az után mindjárt a' T. Esperest Ur maga az Hitlésnek formáját a' Papokkal és Oskola-Mesterekkel rendre négy csoportban el-mondatá: még pedig nem tsak a' Királyhoz tartozó Hitlésnek formáját, hanem az után egyfersmind az Erdélyi Három Nemzeteknek Hitlésbéli Formáját is, ugy, a' mint az Ország Gyűlésében a' Tek. Státusoktól el-mondattatott. Mert mivel a' mi Erdélyi bé-vett Törvényeink szerint, a' négy bé-vett Vallásoknak Papjai és Oskola Mesterei, 's Kántorai, személly szerint ki ki igaz Nemeli szabadsággal és jussal birnak, illendőnek, sőt szükségesnek esmérte vala az Ország, hogy az ugy nevezett *Unionis Formá* is a' Papokkal és Mesterekkel, a' több Nemeségnek módja szerint el-mondattassék. Mely is most azért nevezetes, hogy ez más hasonló alkalmatossággal, leg-alább 1781-ben nem parantsoltatott. Mind két hitlés Formáinak el-mondását követte a' T. Esperest Ur bé-rekelztő-beszéde, ezeket ismét

az All-írás és petsétlés. Melly örvendetes tzeremoniának Napja egyben lévén köttetve a' következendő Nappal, mint Mélt. Gróf Tor. Sz. Gy. *Torotzkai* Pál Urfi ő Nga születése Napjával; egyben foglalván ő Nga is Társaságunknak ezen Öröm-Innepét a' maga születésének Napjával, e' napon amannak is emlékezetét pompás Uri Ebédnek adásával fényesítette. Végezetre még T. T. Társaságunknak vig öröm innepét az ágyu dörgések helyett e' következendő Deák és Magyar Versek-is készítése hirdetni és emlékezetben hagyni kívánta:

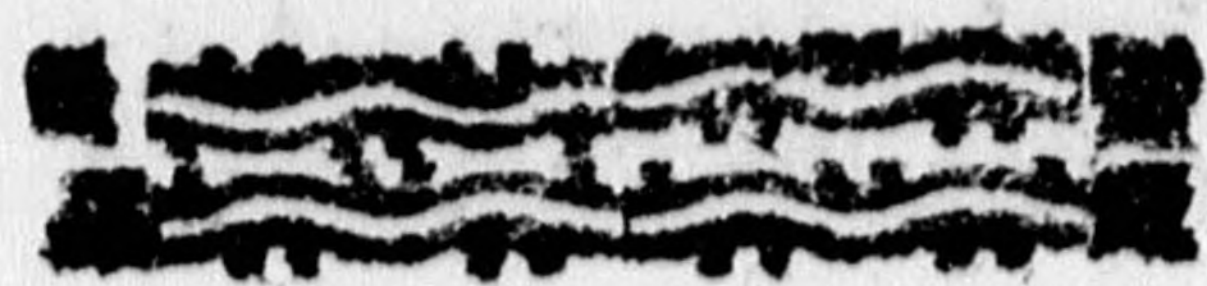
*Dum, Leopolde, Tuo signatum Nomine lumen
 Emicat, hungarico Lux veneranda solo :
 Qua Tibi Apostolico cinxit Diademate tellus
 Hungara legitimo more modoque caput:
 En Sacer Ordo Tuo Tractus Enyedensis Honori
 Et calamo et verbis corque fidemque sacrat.
 Fausta Dies! coeunt Nomen, Diadema, Fidesque
 Principis, ut triplex solis ab axe jubar,
 Anne Sacerdotum forte hac Regale videmur
 Collegium? anne per hoc Sacra Corona sumus?
 A Te principium. Nobis Tua gloria vultu
 Irradiante praet; nos Tibi Vota damus,
 Nos Tibi thuricremas votis incendimus aras;
 Tu reparas missa desuper igne focum,
 Dum Tu animas: plus amamus; et hoc Jove numi-
 na pleni
 Eloquimur, divo Principe corda fluunt.
 Accipe devotum per singula nomina pectus,
 Dum chorus hic Domino corde fideque litat.
 Saepe quidem brutum cor displicuisse Tonanti
 Legimus; at hominum corda sacrata placent.
 Et Deus, et Leopoldus ait: Date corda petenti.
 Quæ ratio? Summo es par, Leopolde, Deo.
 His Deus et Leopoldus amant ditescere donis:
 Scilicet, esse Dei vis, Leopolde, typus.
 Cor cupis? En auro pretiosius accipe pectus:
 Parva penus magnas hic Tibi fundit opes.*

Teque ubi Relligio Davidis imagine pingit;
 Nos damus Abjataris cum pietate fidem.
 Quin, si belligerum superas, dum pacifer audis;
 Vincit et Abjatarem nostra caterva fide.
 Per se sancta Fides per Te mage sanctior audit,
 Per quem Relligio reddita jura tenet.
 Imo fides Tibi facta cluit sanctissima, per quem
 Orbi e diluvio pacis oliva viret.
 Orbis Amor! Coetus dignere Amor esse pusilli:
 Fac, stet Apostolicum grex Sacer ante thronum.
 Fac, hoc palliolum nullo spectabile cultu
 Purpura regalis deveneranda tegat.
 Quodsi vestis Efod stabat sociata mucroni,
 Qua David quondam cinxerat ense latus:
 Haud minus istud Efod Vestrae sociabilis ensi
 Splendeat, et tuta gaudeat arce frui.
 Sicque Sacerdotem dum tu gestamine, Magne
 Constantine, foves; tum, Leopolde, faves.
 Aronis supposita Tuo jam virga scabello
 Arida, fac, fructum germine læta ferat.
 Nullus ut armato Doëg illegaliter ausu
 Sanguiflua Clerum juribus ense necet.
 Sit felix longis, Auguste! beatior annis,
 Hoc Tibi nostra litant corda, precesque vovent.

Magyarul, szabadon fordítva.

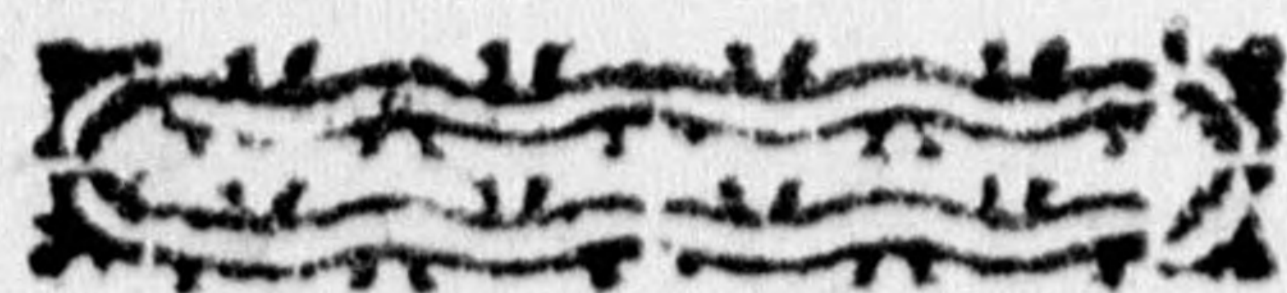
Midõn, oh Leopold! Neveddel petsételt
 Napon néked hódolt Gyülésünk vett lételt:
 Melly Nap, boszszujára sok irigy agyarnak,
 E y tisztelendõ Nap léstzen a' Magyarinak:
 Mellyen ditsõ Fejed Apostoli fényes
 Magyar Koronában Kiráally lett törvényes:
 E' Napon egy Papi Társaság' Szent Széke,
 Mellynek Nagy - Enyedről vett nevet vidéke,
 Szível, szájjal, hittel Nevednek áldozik,
 Hiv hazafui drakmával adozik. (Mát. 17: 24.)
 Szerentsés Nap! mellyen pompát elegyite
 Fejedelmünk' Neve, Koronája, 's Hite:

Ez három, mint tiszta nap' hármas ságára
 Fejünk felett egygyütt tündöklött-ki mára.
 Midőn illy Felséges Királyi Artzulat
 E' szentséges helyen, 's oltár körül múlat:
 Ezzel most *Királyi Papság* hát részünk-é? (1 Pét. 2: 9.)
 Most igazán egygy *Szent Korona* leszünk-é? (*)
 Te vagy le-boruló tiszteletünk' feje,
 Székedig szárnyáló Hitlésünk' ereje.
 Te adsz tömjént; égni szivünknek Oltárán;
 Te vagy arany betű örömünk' 'Sóltárán.
 Ország nekünk élet' fényét elől szorja
 Ennél irt fogadást nevünk' nehány sorja.
 Mi gyujtunk illatos ambra áldozatot,
 De fellyülről a' szent tűz Tölled hozatott.
 Te lelket adsz, és mi szeretünk forróbban,
 Te formálsz karokat, hogy öleljünk jobban.
 Te töltöd bé belső részünket felséggel,
 Hogy szájunk ki forrjon illő felsőséggel.
 Tölled tellyesedik szivünk, - hogy ki folyjon,
 Hitlésünk' Nagy Tárgvát, *Leopoldot* szolljon.
 Fogadd el, Kegyelmes Szivü Fejedelem!
 A' melly Hitet bé nyujt a' szives szerelem:
 Azt a' Szivet tsekély társaságunk nyujtja,
 Mellynek lángját *Titán*, nem *Phaëton* gyujtja.
 Ugy van: a' barmoknak áldozatúl metzett
 Szivek Eg' Urának nem mindenkor tetstett. (**)
 De

(*) Régi szollásnak formája szerint a' Papi Gyü-
 sek, kivált a' felsőbb rendűek, Szent Koroná-
 nak neveztetnek a' Magyaroknál. Az Erdélyi
 Protocollumokban leg alább ez a' szollás szokszor
 taláztatik. Azon kívül is a' Gyülekezetek hogy
 Koronáknak neveztesenek, tudva vagyon p. o.
 In corona dicere.

(**) Az Ó Törvénybéli áldozatoknak némelly nemei-
 ben a' Szivet meg nem áldozták az Oltáron. A'

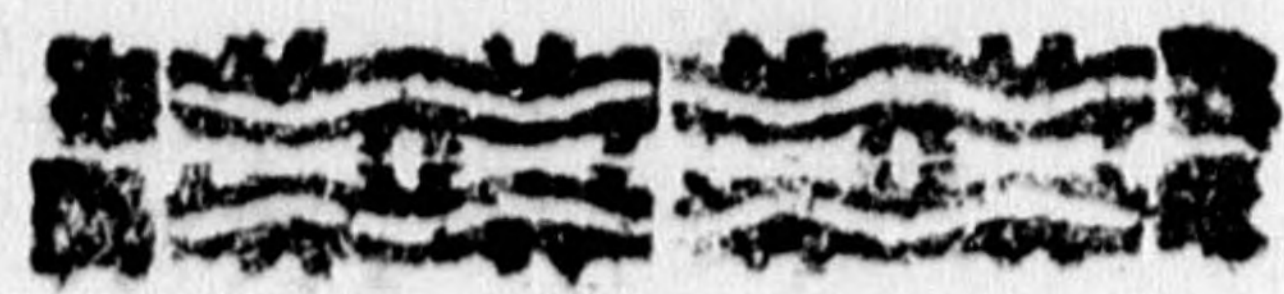

De az embereknek szivekhez vólt kedve,
 Szinétől e' szebb rész nem vólt ki rekedve.
 Ezt mind az Isten, mind *Leopold* így kéri:
Add nékem Szivedet, 's a' költsönt ígéri. ()*
 Mi oka? *Leopold*, a' Királyok' Szépe
 Istenhez hasonlít, kinek mettszett Képe.
 Mind Isten, mind pedig *Leopold* is, magok
 Ketten tsak a' Szivnek kintsével gazdagok.
 Mi oka? mert e' Kép isteni ábrázat,
 Honnan *Leopold* is le-rajzolt példázat.
 Hogy ha Szivet kívánsz; imhol a' jó Szivet
 Ajánljuk, Királyhoz és Hazához hivet.
 Ez a' drágább részünk, mert aranyunk nintsen,
 (*Ap. Tsel. 3: 6.*)
 De, hiszem, a' jó Sziv fellyül hág a' kintsen.
 Hol Vallást betsüllő *Dávidnak* vagy párja,
 Mi vagyunk *Leopold*' igaz *Abjatárja*. (*1 Sam. 22: 20.*)
 Kiben Királyához vonzó jó Szivüség
 Hét proba tűzben járt finum arany hűség.
 Sőt mikor *Dávidnak* jobbja haddal verző,
 Te pedig vagy kedves békelséget szerző;
 A' mennyivel képed amazét meggyőzi,
 Annyival *Abjatárt* Hivségünk előzi.
 Szent tsak magában is egy fel kentt Királynak
 Le-tett Hit' petsétje a' Keresztyén szájnak;
 De már sokkal szentebb Neve egy olly Hitnek,
 Mellyben tárgyul Téged' *Leopold*, említnek,
 Ki által a' Vallás erős Várban szállott,
 Porban le dőlt jusza izmos lábba állott.

Sőt

*Pogányoknak áldozatjokban - is a' Sziv többnyire
 ki maradott. Sőt némelly tudósok a' Szivet min-
 denkor ki maradott Résznek itélik.*

(*) *Példob. 23: 26, mellyel éppen egyet téfzen di-
 tső Fejedelmünknek esméretes Symboluma is: A'
 Királyoknak Kintsek az ő Hivének Szivek.*

Sőt egy vér-özönből ki-nőtt olaj ágnak
Meg hozója mivel Te vagy a' Világnak ;
A' Te néked le-tett Hit is *leg-szentségesbb* ,
Mert a' békességnek Neve leg felségesbb.
Oh Világ' Szerelme! Kitsiny Seregünk-is
Méltoztasd, hogy lehess a' mi Szerelmünk is.
Engedd, ~~ez~~ erőtlen, de szent és hiv Nyájnak ,
Telepedjék Széke körül a' Királynak,
Apostoli Felség, a' ki e' Székben ül ;
Alljon tanítványi sereg-is hát körül.
E' kívülről tsekély Palástotska' neme,
Mellynek nintsen gazdag pompából érdeme,
Hadd, légyen tsiga vér szinnel fényesített
Felséges Bársonyod alá le-terített :
Királyi Palástod' egy szárnyát erre-is
Terjeszd ki, melly el-ér sok száz-ezerre-is.
Ha az Efod ama' Kardal egy helyt vala ,
Mellyet viselt vitéz *Dávidnak* oldala ; (*1 Sam. 21:9.*)
E' len gyóltts Efod is találjon Kardodnak
Olalmában helyet mellette Kardodnak.
Igy, hogy *Nagy Constantin'* Tsászári ruhája
Olly takaró, mellynek a' Pap fért alája ; (*)
Ott az Ur' Szolgáit fedező jó-féle
Bibor leszsz *Leopold'* Ruhájának széle.
Melly alatt vér szopó Dög nem hörpöl
A' Szent Rendnek vérét, 's julsait nem öl.
Az *Aron'* veszszeje Elötted zöldeljen,
Sámolyodhoz téve gyümölsöt neveljen.
Kegyes Fejedelem! taposad az Egnek
Kedvében határát a' késő vénségnek
A' boldog és hozszu időnek linorja'
Mértékével folyjon éltendeid' sörja,

Közön-

(*) Tudva nagyon a' *Nagy Constantinus* Tsászárnak ama' kegyes mondása, hogy ő a' Papot Tsászári Palástjával is bé fedné.

Közönséges vala Erdélyben-is a' múlt napokban bé-állott, és a' télnek ábrázatjában öltözött idő havazás, fagy és kemény hideg, mellyek miatt az emberek mind a' Szöllő fedésre, mind a' még sok hátra lévő vetésre nézve igen meg rettentenek vala. Ez az idő tartta ez hónapnak 14 dik napjáig. Akkor a' meleg első, és a' fel derült kellemetes idő a' fagyat fel-szabaditá, az havat fel olvasztá, és attól fogva mintegy tavaszi ábrázatban öltözék. Az éjjelek tiszták, de majd minden hideg nélkül valók. A' nappalok szép melegek és tündések. Sár igen nagy vagyon, de szüntelen szikkad a' föld, a' szőlő fedést és szántást fel szabadította. — Minthogy Kegyelmes Fejedelmünknek az a' meg-betsülhetetlen Rendelése érkezett vala még az Ország Gyűlésére, hogy a' melly Nemesek adózás alá estenek vala, azok az adó alól ki vételsenek: ehez képest ezen mostani idő tájban minden Nemes Vármegyékben a' közönséges Egyben gyűléseknek egyik fő tzielja ez, melly előre minden-felé ki-hirdettetett vala, hogy minden Nemes Ember, a' ki adó alatt vagyon, mutassa-meg a' maga igazságát a' maga Vármegyeje előtt. De könnyen meg eshetik, hogy azok-is, a' kiknek nemesi julsok kétsésgben forog, de még is azzal eddig éltenek, ujjabb bizonyításra szorittattnak.

Külső Országokat illető elegyes történetek.

Frantzia Országban minden Papok, kik Ruszszónak Contractus Socialis nevü munkájára meg esküdni nem akarnak, küldettesenek az emberek társaságából számkivettetésbe.

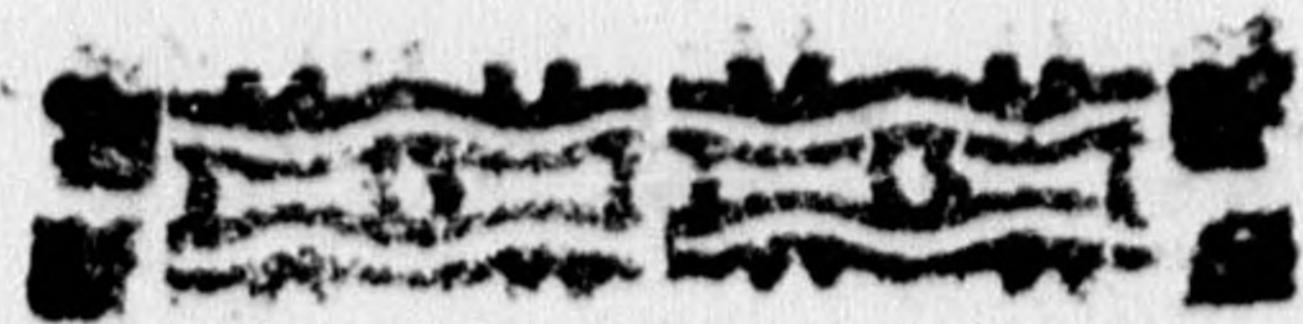
E' vala Nov. 14 dikén a' Nemzeti-gyűlésben egy Isnárd nevezetü Deputátusnak a' meg nem esküdt Papok ellen való projectuma. Ezen projectum felett igen hozszason folyt mind *pro*, mind pedig *contra*, a' vetélkedés. Tsak ugyan a' projectum nem válhatott Dekretommá, hanem mások mást, és sokan, sok félét javasoltanak ellenek. —

Szegény *Ruszsó*! ötlet életében a' maga munkáji tették szerentsétlenné, és imé most azoknak a' *Frantziáknak* maradéki; kik ötlet ezen ő munkáji-ért magok közt sem szenvedték, azt akarják, hogy a' *Papok* esküvésének, az ő munkáji közzül egyik, sinor mértéke legyen. — De sokkal szánakozásra méltóbb *Montmolin*! — — Ez egy falusi *Pap* volt a' *Nájschateli* Grófságban. *Ruszsó* másoktól mindenektől el-hagyatva ennél vonta volt el magát egy darabig a' világ előll. De ennél is a' *Delila* ölében szunnyadott szegény. Mit nem tehet egy *Pap*! Ezt a' nagy Világi Bóltset ezen faluban nem tsak az egész *Consistorium*, a' Grófság Kormány-széke, és a' Kormányozó, hanem önnön maga a' *Pruszszus Király* is kegyelmes szárnyai alatt akarta oltalmazni. Mi leve még is végezetre szegénynek dolgából? A' *Pap* a' *Katétrába* megy, és nem mond egyebet, hanem hogy az *Isten* egy bünösért gyakran egész helységeket semmivé tett. Már az uttzára sem léphetik ki *Ruszsó*, hogy a' *Paraszt*-ságnak ezer átkától ne követtetnék. *T. T. Montmolin* Urnak ez sem lévén elég, ismét kötelelségére emlékezteti a' *Katétrából* halgatóit; nem tsak hanem ugyan akkor *Ur-vatsorát* is osztogat nékiek. Mi lészzen a' dologból! — *Ruszsónak* ablakai templom után mindjárt bé-töretnek, étzakára kelve pedig nem tsak ablakai és ajtai, hanem háza falai is öszve töretvén, tsak nem köveknek zápora végzé ki ezen nagy *Filosofust* a' világból. 's a' t.

Végre tsak ugyan még állita a' *N. Gyülés* a' meg nem esküdt *Papság* ellen egy *Dekretomot*, mellynek első *Artikulusza* ez: hogy 8 napok mulva ezen *Dekretomnak* ki hirdetése után minden *Papok*, kik a' *Constitutzio* szerint még meg nem esküdtének, a' magok lak helyeknek előlljárói előtt meg jelennyenek, és a' *Polgári hitet* le tegyék, 's neveiket a' *Protocolumba* belé írják.

Azon el-fogatott *Varnier* nevü *Frantzia*, ki a' *Printzeknek* *Rekrutákat* költöztetett *Koblentz* felé, már meg-visgáltatott és meg-ítéltetés végett a' bünösö.

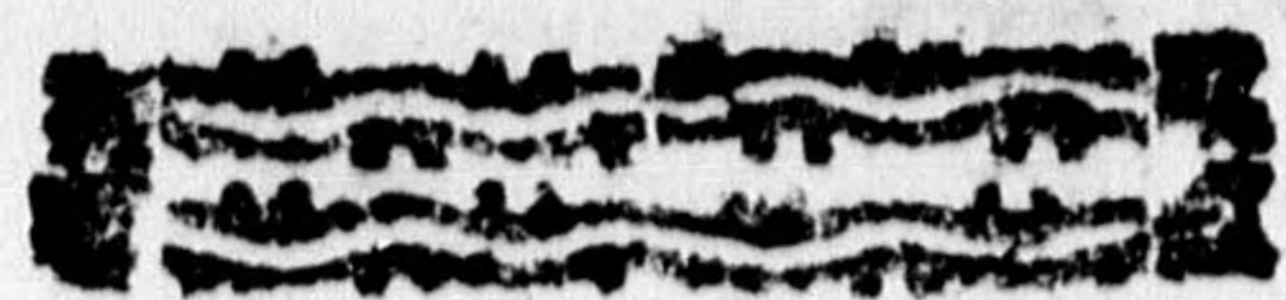

nösöket meg-sententziázó Itélő Szék elejébe adattartott. — Ezen *Varnier* egy nagy bünt tett az aszszonyi nem ellen is; mivel egy barátjának, ki által katonákat tsalogattatott a' szélek felé azt írta egy Levelében, hogy házos embert egyet se vegyenfel, mert ezek ki mondván feleségeiknek a' titkot, áltaiok az egész dolog világozásra fog jöni.

Nov. 14 dikén egy emlékeztető irást küldött a' Király a' N. Gyűlés elejébe, melly különösön tsek azért is meg-érdemlené az olvasást, hogy abból egészszen által lehet látni, mi formán igazittasának Francia Országban az ujj Constitutio szerint az Ország-nak elé forduló nagyobb dolgai.

„Ugy értetem Præsidents Uram! — *igy ír a' Király* — hogy a' Nemzeti Gyűlés, a' tengeri Ministernek az én parantsolatomból, és a' maga számolása alatt tett azon kívánságára; hogy a' szegény Sz. *Domingó* béli lakosok' fel-segállítására szükséges hajó Seregnek ki-készítésére 10,370,912 Livrák rendeltetnének, ezt végözte volna: hogy az erről való tanátskozásnak nem lehetne helye; mivel a' dolog nem a' Constitutio által ki-szabatott mód szerint tétetett volna a' N. Gyűlés eleébe.

„En nem tanálok a' Constitutioban egy Artikulust-is, melly más formálitást kívánna, mint a' melly szerint a' tengeri Minister tselekedett, és a' mellyet az első N. Gyűlés szenté tett, azt rendelvéa, hogy én az ilyen nemü kívánságot egy az én parantsolatomra iratott Levél által adassam a' Præsidentsnek tudtára. Erre a' N. Gyűlés már maga-is példát mutatott, midön a' folyó hónapnak 8-dikán; tsupán a' hadi Ministernek kívánságára 500,000 Livrákat rendelt az Invalidusok számára: — Nem titkolhatom el fájdalmamat, a' melly abból szármozna, midön látnám, hogy abban a' szempillantásban, melyben Országunk veszedelemben forog, midön az öldöklés és égetés leg-szebb tartományinkat vesztegeti, Manufakturáinkat, kereskedésünket és mezei munkáinkat örökre semmivé teszi, hogy a' N. Gyűlés ilyen szempillantásban, egy
 ilyen

ilyen nehézségben keres okot ezen fontos dolog' meg- vizsgálásának halasztására. 's a' t. — *Végre így rekeszti bé a' Király ezen irását.*

„ Remélem hogy ezen fontos dolog fel- fogja a' N. Gyűlést további késedelmezéséből ezen rend- kívül való Summának ki- rendelésére serkenteni, mellynek kérését én a' tengeri Ministerre biztam — *Lajos.* „ — A' Királynak ezen kívánságára haladé- dék nélkül ki- rendelte a' N. Gyűlés a' kívánt sum- mát, és azt végezte, hogy 3 Milliok azonnal le- számláltassanak, a' több Milliok pedig Decembe- ren kezdve hónaponként egy esztendő alatt adassa- nak által a' tengeri Ministernek, ki- is az után e- zen summáról való szám- adással fog tartozni.

Cápból a' Sz. Domingó szigetének fő Városá- ból e' következő bizonyos tudósítás indult Sept. 13 dikán a' N. Gyűléshez,

„ Száz ezer Szeretsenek rebelláltak a' sziget- nek Északi részében, kik már 2 száz nádméz plá- ta helyeknél többet fel- éggettenek, és ezeknek Urait meg- ölték, a' mely kevés Afzszonyokat életben meg- hagytanak, ezeket- is a' halálnál sokkal kinosabb fogságra tették. A' Szeretseneket minden felé öl- döklés és vérontás kísérik 's több e' félek.

Az Anglusok is hasonlótlól tartanak, és a' mint írják Londonból, a' Kereskedők már egy néhány- szor folyamodtanak segedelemért a' Ministeriumhoz. Vége- zetre ki- is nyerték az Anglus Királytól a' Ke- reskedők, hogy egy egész gyalog Regement szállit- tatnék *Barbadosból Jamaica szigetére* által, ugymint a' hová Sz. Domingóról leg- könnyebben keresz- tül ha- rapozhatnék a' rebellió a' Szeretsenek közzé — mel- lyet ezen sziget csak ugyan bajosan is fog ez úttal el- kerülni.

Az Angliai 1683 béli Revoluzio Nov. 4 dikén a' leg- nagyobb öröm és vigasságok között innepel- teték- meg. Leg- több egészség ivások estenek, termé- szet szerint, a' Frantzia Revoluzioért. A' Fran- zia külömb külömb féle Klúbok nevenként olvas- tattanak- fel, és ezeknek képekben, az első Nemze-
ti.

ti gyűlésnek itten mulatozó két tagjai u. m. *Péthion* és *Ogier* tették a' viszfazonozó közönetet. — Ebből a' következik hogy az Anglus nép betsülli a' Frantzia Constitutziot. — A' Svétziai Király most uj-janton egy Követét küldötte a' Frantzia Printzekhez, ki ezen Printzeknél a' maga Királynának képében fogja ezekkel folytatni a' környül-állásokhoz képepest a' dolgokat.

A' Koblentzi Levelek szerint ezen Printzek egy Pátenst tétettének közelebbről közönségessé, mellyben azt akarják világ elejébe terjeszteni, hogy igyekezeteknek egyedül való tzéljai, tsupán tsak a' Vallás és ennek szolgáji, a' Királynak szabadsága és törvényes hatalma, a' Statusoknak a' törvényeken fundált jussai, a' Polgároknak tulajdona, és különösön a' falusiaknak bátorságos megmaradások vólnának, és tsak ezeknek vizíza állítására tzéloznának minden igyekezetekkel. Ezen tzélyaikat véreknek ki-ontásával-is elérni kívánnyák. Semmi személlyes Uraságnak kívánása nem fogja soha ezen tiszta igyekezeteiket meg-motkositani. Ezt Nemesi Parolájokra erősitik, és ezen kívül minden egyéb beszédeket ellenek való hamis vádnak hirdetnek lenni.

A' Lengyel Királlyi Koronát még tsak ennyiben fogadta el a' Saxoniai V. Fejedelem, ha azon punktumok iránt, mellyek ő előtte az ujj *Constitutzioban* rész szerént homályosoknak rész szerént kétséges értelműeknek tettzenek lenni, meg magyaráztatnak; melly végre már mind két részről Biztosok vagynak ki rendeltetve. *Pilnitzben* pedig a' közönséges hírek szerént a' Tsászár és Pruszszus Király a' Lengyelekre nézve e' következő punktumokat erősitették-meg egymás között, — hogy Lengyel orzágnak határait garantérozni fogják, és a' Sax. V. Fejedelmet Királynak esmérik — hogy az Orzágnak függetlenségét oltalmazni fogják — 's végre sem a' Tsászár, sem a' Pruszszus Király nem fogják a' magok fíjokat a' Korona örökös Hertzeg Alzfzonynak ferjjül ajánlani, hanem a' V. Fejedelemre és Lengyel Orzágra bizzák, hogy ezek meg egyezett akarattal valószíznak nékie férjet.